

Ane Halsboe-Jørgensens tale ved DTU's uddannelses- og forskningspolitiske topmøde

Taler

Ane Halsboe-Jørgensen
Uddannelses- og
forskningsminister

Dato

7. oktober 2020

Sted

DTU

Alle mand på dæk

Det er en særlig dag for mig i dag. DTU's topmøde er det første arrangement, hvor jeg har fået lov at tale mere end én gang som minister. Det er dejligt, når noget begynder at virke velkendt. Helt rutine bliver det dog aldrig at tale til så mange kloge og skarpe hjerner på én gang.

Det var dagens første kompliment. Og jeg har flere, hvor de kommer fra. For jeg er imponeret over den indsats, I har lagt for dagen her under corona. Man siger, at universitetet som institution er som en supertanker. Tung at sejle, svært at vende. Men under corona skal jeg da love for, I har fået vendt skuden og sejler op mod bølgerne i raketfart.

I har vist en imponerende omstillingsevne. Både når det gælder omstilling til onlineundervisning. Etablering af nye eksamensformer. Og frembringelse af nye, banebrydende forskningsresultater, der kan hjælpe os i kampen mod corona.

I står klar, når krisen rammer

Den krise, vi står i med corona, viser på mange måder, hvor vigtigt, det er, at vi har en stærk universitetssektor og en veluddannet befolkning. Og hvor vigtigt det er, at vi har dygtige og dedikerede forskere, der tør gå nye veje.

I juni var jeg ude og besøge Adam Sander og hans forskerhold på Københavns Universitet. Det var dem, der fandt en vaccine, der virkede effektivt på mus. Jeg

vidste godt, vi havde forskere i verdensklasse i Danmark. Men jeg vil sige; det blev kun bestyrket ved at besøge den her forskergruppe. Tænk, at vi kan det i Danmark!

Jeg er stolt af, at vi har forskere, som har beskæftiget sig med de her ting i mange år – og som står klar, når krisen rammer.

Historisk stor investering i grøn forskning

Så, forskning er vigtig. Udvikling er vigtig. Innovation er vigtig. Derfor investerer vi fra regeringens side massivt i forskning. Også i år – til trods for coronakrise og til trods for BNP, der skrumper. Vi holder den ene procent af BNP, som er den målsætning, vi i Danmark har haft i årevis, men lægger en stor klump oveni på 750 mio. øremærket til det grønne.

For som I ved, har vi høje ambitioner på det grønne område. Bredt politisk i Folketinget har vi nogle meget høje ambitioner. Både på vegne af vores land. Men også på vegne af resten af verden. For vi vil gerne være en nation, man kigger hen til og lader sig inspirere af – derude i verden.

Vi har kun én klode. Og den er vi nødt til at være fælles om at passe på. Det er derfor, vi har sat os det meget ambitiøse mål, at vi vil reducere Danmarks CO₂-udledning med 70 procent i 2030, og at Danmark skal være klimaneutralt i 2050. Det sidste glemmer vi tit at sige, men det er især relevant, når vi taler forskning, som jo ofte har et længere sigte. Og der er ingen tvivl om, at hvis vi vil den grønne omstilling, så kræver det, at vi har stærke forskningsmiljøer – både inden for den mere langsigtede og vigtige grundforskning og i den anvendelsesorienterede forskning, der sker i tæt samarbejde med erhvervslivet.

Vi skal turde prioritere vores forskningsmidler

I sidste uge fremlagde regeringen en grøn forskningsstrategi. Det er en strategi, der sætter en klar grøn retning for forskningsindsatsen i de kommende år. Også klarere, end I måske er vant til. For vi vil noget med det her. Hvis vi skal i mål med den grønne omstilling, så har vi en forpligtelse til at sørge for, at vi forsker i den retning, hvor vi kan bidrage mest til at komme klimaudfordringerne til livs.

Strategien har fire missioner. Den første går ud på at udvikle og modne

teknologi, der gør det muligt at indfange og lagre CO₂. Det er I allerede i fuld gang med her på DTU. I forrige uge var jeg ude og besøge Amager Ressource Center, hvor dygtige forskere her fra stedet hjælper med at bygge Danmarks største anlæg til indfangning af CO₂. Og så er vi i gang med komplimenterne igen. For det er godt nok et imponerende projekt med ambitioner om at indfange en halv million ton CO₂, når anlægget kører fuld skala fra 2025.

Den anden mission handler om at sætte turbo på udviklingen af syntetiske, grønne brændstoffer. Så vi kan få vores fly, skibe og lastbiler til at bruge bæredygtige brændstoffer. Men også så vi kan få en større del af industrien til at være baseret på grøn energi. Det er her, den såkaldte Power-to-X-teknologi kommer ind i billedet. Noget jeg ved, I også arbejder med både her på stedet og i andre af vores ambitiøse forskningsmiljøer.

Den tredje mission er centreret om landbruget. For her har vi virkelig brug for nybrud og mange nye løsninger, hvis vi vil lykkes med at nedbringe udledningen af drivhusgasser. Det kan for eksempel handle om at udvikle nyt foder til køerne, så de udleder mindre metan.

Med den fjerde og sidste mission sætter vi fokus på at udvikle nye metoder til at reducere mængden af plastikaffald og genanvende plastik. For plastik er også en stor miljø- og klimasynder. Samtidig er plastik, som alle, der har været i Netto ved, et både et nyttigt og smart materiale, som er svært at erstatte. Den nød skal vi have knækket i fælleskab.

Ingen mirakler uden bøvl

Sidste år sagde jeg til jer, at jeg var sikker på, vi kunne lave mirakler sammen. Men at det også er sjældent, der sker mirakler uden bøvl. Og nu kom vi så til bøvlet.

For nogle af jer mener, at den linje, jeg har lagt med at målrette midlerne til grøn forskning endnu mere og endnu skarpere, er forkert. I står vagt om forskningsfriheden. Og det er godt. Det skal I gøre. Det er afgørende for, at vi har tillid til den viden, der udgår fra vores forskningsmiljøer. Vi skal kunne regne med forskningen. Den skal være sand. Og den skal være ubunden.

Så når vi vælger – politisk – at sætte en retning for den grønne forskning, så er

det også naturligt, at I kommer til os med spørgsmål som: Hvad med armlængden? Ønsker vi at blande os i resultaterne?

Til det vil jeg svare: Nej. Vi ønsker ikke at blande os i resultaterne. Og vi ønsker ikke at pille ved armlængden. Vi sætter en retning for forskningen, ja. Og vi går ind og prioriterer, ja. Men hvordan den enkelte forsker laver sin forskning, og hvilke resultater, I kommer frem til, det kommer vi aldrig nogensinde til at blande os i.

Forskning skal skabe forandring

Det er vigtigt at sige, at når vi lægger over 50 milliarder hvert år i videregående uddannelse, forskning og innovation. Så er det fordi, vi gerne vil rykke noget. Kurere corona. Skabe grøn omstilling. Skabe forandring, der gør en forskel for mennesker i det her samfund.

Én af forudsætningerne for at det kommer til at ske er, at der er en retning på forskningen. En strategi. Den har vi nu.

En anden er, at vi bliver bedre til at få universiteter og erhvervsliv til at tale sammen. Bredt set – i hele Danmark – er der for meget af den unikke forskning, vi sidder med på gangene, som ikke kommer ud og gør en forskel i samfundet. Vi har forskning i verdensklasse. Og vi har erhvervsmiljøer, som er innovative og driftige og vil noget. Men et eller andet sted mellem de to verdener, er der noget, vi taber på gulvet.

Det var også konklusionen fra det internationale ekspertpanel, vi for nyligt bad se på vores innovationssystem: Vi har de her to sindssygt dygtige og stærke verdener, men de mødes for lidt. Der er et potentiale, vi ikke har forløst. En vigtig del af vores nye grønne forskningsstrategi er derfor netop et tæt samspil med erhvervslivet. Så vi sikrer, at de nye grønne teknologier kommer ud at virke.

God undervisning skal belønnes

En tredje forudsætning for at vi kan få mere viden ud i virkeligheden er, at vi kan sende nogle dygtige, modige og nysgerrige studerende ud i vores samfund. Studerende, som kan sprede viden ud i alle afkroge af Danmark. Det kræver blandt andet, at undervisningen på universiteterne er inspirerende. Så vores

kandidater har noget at byde på, når de kommer ud i vores virksomheder og organisationer.

Desværre, så forekommer det mig, og I må komme efter mig, hvis jeg tager fejl, at opfattelsen ofte er, at forskningen er den vigtige del af arbejdet, mens formidlingen af den – særligt til de studerende – er sekundær. Det gør ikke tingene bedre, at den måde, I bedømmes på som forskere, når I vil op af karrierestigen, handler om jeres forskning. Om god forskning og antallet af citationer i videnskabelige tidsskrifter. Men hvad med den indsats, I leverer, når I lærer fra jer i auditoriet? Er den ikke vigtig?

Det at være en dygtig underviser er noget, vi bør påskønne, understøtte og belønne meget mere, end vi gør i dag. Det var også derfor, jeg – i sidste uge – for første gang nogensinde uddelte ministeriets undervisningspris. Den gik til syv fremragende undervisere, der alle brænder for deres fag.

Her på DTU har I også en underviserpris. Den gik i år til to exceptionelt dygtige undervisere; Valentina Bisinella fra DTU Miljø og Mikkel Nørgaard Schmidt fra DTU Compute. Det er dejligt at se. Bliv ved med det. For vi har brug for dygtige undervisere, der bygger deres undervisning på den nyeste forskning og kan formidle, så det tænder en gnist.

Brug for alle mand på dæk

Og så tilbage til det med komplimenterne. For coronakrisen har om noget vist - og viser stadig - at I ligger inde med helt uundværlig viden, når det gælder om at løse vores store, samfundsmæssige udfordringer.

Jeg synes, vi er rykket tættere sammen i en tid, der ellers har været præget af distance. Jeg har ikke tal på alle de møder, jeg har holdt med rektorer og forskere over Skype, mens corona har været værst. Der var et tidspunkt, hvor jeg næppe kunne vågne op om morgenen, uden der var et stort, flot billede af dig – Anders Bjarklev – på min skærm. Det kan også noget.

Internt på universiteterne er I også rykket tættere sammen. Med jeres nye vision "Viden skaber Danmark" giver I håndslag på at intensivere samarbejdet i de kommende år. Det er første gang, alle 8 universiteter træder frem som samlet sektor med en fælles vision. Det er et vigtigt skridt. For der er mange oplagte

områder, hvor vi kan pulje kræfterne i de danske forskningsmiljøer. Det gælder ikke mindst den grønne omstilling.

Jeg håber, vi kan bygge videre på det tætte samarbejde og den gode dialog. Så vi kan sejle op mod bølgerne i fællesskab. For der er stadig modvind på verdenshavene. Vi er ikke i mål med hverken corona, grøn omstilling eller nogle af de mange andre udfordringer, vi står over for. Vi har brug for alle mand på dæk. Så lad det være vores fælles ambition her ved indgangen til et nyt og spændende folketingsår.

Tak for ordet.

Kilde

www.ufm.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ane-halsboe-jorgensens-tale-ved-dtu-s-uddannelses-og-forskningspolitiske-topmode>